

ETIKETA A ETIKA

Oba pojmy se často zaměňují. Etika je filozofická disciplína, je to nauka o mravnosti, o morálce, pracuje s kategoriemi dobra a zla, dříve se jí říkalo mravouka. Etiketa je soubor pravidel společenského chování, ale zároveň znamená nálepku, vinětu, protože obě slova mají stejný původ. Přes odlišný význam obou pojmů mezi nimi najdeme určitou souvislost. Do oblasti zkoumání morálky patří i mezilidské vztahy, respektování hodnot jiných osob, společenství a kultur, a právě pravidla pro toto chování definuje etiketa. Etiketa není věda, která by tato pravidla zkoumala, ale jejich normativní soubor. Určuje naše chování v konkrétních situacích a přitom vede k ohleduplnosti, empatii, citlivému přístupu k ostatním, a tak naplňuje poslání etiky – zabývat se hodnotami morálky v dané společnosti a vést k úctě k člověku.

ETIKETA A ZDVOŘILOST JSOU SLOVA SOUZVUČNÁ

Slovo etiketa v nás budí pocit něčeho archaického, co patří do světa našich babiček a dědečků. A co teprve spousta pravidel, kterými se „musíme“ řídit, abychom ve společnosti uspěli! Jsou ještě pravidla slušného chování nutná? Nejsou tato pravidla na úkor „přirozeného chování“? Ať se každý chová tak, jak chce. Nebo ne? Tyhle otázky si ovšem neklade až naše generace.

Americká básnířka Ella Wheller-Wilcoxová píše na začátku 20. století:

„Etiketa je jen jiné jméno pro laskavou mysl. Člověk, který by řekl: Neznám etikety, ani si neuvědomuje, že vlastně praví: Neznám zdvořilosti ke svým bližním! Avšak našťáště je stále mnoho lidí dychtivých pomoci jinému a prokazovat drobné zdvořilosti, jež zahřívají srdce a povzbuzují ochablého ducha. Etiketa a zdvořilost jsou slova souzvučná.“

CO JE TO „PŘIROZENÉ CHOVÁNÍ“?

Sousloví „přirozené chování“ lidé často chápou jako možnost chovat se tak, jak považují za „přirozené“, tedy spontánně, neformálně, nechtějí regulovat své chování žádnými pravidly. Je to klam, protože to, co je „přirozené“ pro jednoho, může být zcela nepřijatelné pro druhého. Někdo si bez předsudků sáhne prsty do společné mísy, aby si vzal plátek šunky, jiný má v tu chvíli po chuti, někdo přijde v plážovém úboru do hotelové restaurace, jiný to vnímá jako hrubý nevкус, někdo si podává ruce s druhými tak, jak ho napadne, jinému je trapně ze zmatku, který tím vzniká. Proto existují pravidla, která vytvářejí rámec pro naše chování. V něm máme možnost ukázat svoji osobitost, a to dokonce i než ve hře bez pravidel. Když usedá ke stolu člověk, který není zběhlý v pravidlech stolování, plně se musí soustředit na to, jak zvládnout všechny nástrahy, které ho čekají: co s tím ubrouskem, jak správně držet příbor, mohu naklonit talíř, jak